

Overigens zou het zeer wenselijk zijn dat aan de universitaire opleidingsinstituten aan het werk van bovengenoemde auteur meer aandacht besteed zou worden. Vele, meestal onbegrepen pijnklachten zouden dan sneller en adequater gediagnostiseerd en dus behandeld worden dan tot op heden vaak het geval is. Hierdoor zouden veel ongemak, moeite en kosten op den duur gereduceerd kunnen worden.

Literatuur: CARPENTIER ALTING, M.P. (1982) *Ned. T. Geneesk.* 126, 1433. – CYRIAC, J. (1981) *Textbook of orthopaedic medicine*, Vol. I, bl. 289 en Vol. II, bl. 230. Baillière Tindall, Londen.

Rijswijk, augustus 1982

B. VAN EGMOND

Gaarne willen wij reageren op het artikel van CARPENTIER ALTING (1982). Met name de hierin beschreven therapievormen hebben ons getroffen. Ons beleid bij patiënten met de ziekte van De Quervain is de volgende: nadat wij bij gezamenlijk onderzoek van de patiënt de diagnose ziekte van De Quervain hebben gesteld, wordt overgegaan tot injectie van 1,0 ml triamcinolonacetonide (Kenacort A-10) in de ontstoken peesschede. Hierna houdt de patiënt gedurende 1 week zoveel mogelijk rust met zijn pols. Deze methode wordt beschreven door CYRIAC (1981). De tot nu toe zo behandelde patiënten waren na 1 week steeds klachtenvrij en zijn dit tot op heden gebleven. Bij één injectie trad reeds binnen 1 uur pijnvrijheid op; mogelijk is er behalve een antiflogistisch effect ook een adhaesiolysiseffect. Men zou dan ook met een neutrale vloeistof, bijv. fysiologisch zout kunnen injiceren, maar tot nu toe hebben wij daar geen ervaring mee. Gezien het snelle en blijvende effect van deze nieuwe therapie wilden we deze graag als alternatief voor de in het artikel genoemde, meer ingrijpende methoden naar voren brengen.

Literatuur: CARPENTIER ALTING, M.P. (1982) *Ned. T. Geneesk.* 126, 1433. – CYRIAC, J. (1981) *Textbook of orthopaedic medicine*, 6e druk. Baillière Tindall, Londen.

Pijnacker, augustus 1982

B. RANSHUYSEN
E. VAN DER WERFF

Collega CARPENTIER ALTING (1982) adviseert in zijn klinische les de behandeling te beginnen met immobilisatie in gips gedurende 2 maal 3 weken, zo nodig gevolgd door operatieve behandeling. Maar ook zegt hij dat „de patiënt aanvankelijk behandeld kan worden met rust waardoor de klachten echter geenszins minder worden”. Rust of geen rust? De vermelde resultaten, waarbij na gemiddeld 3 maanden conservatieve behandeling met gips-immobilisatie de klachten slechts bij 20% van de patiënten verdwenen waren, geven op deze vraag ook geen duidelijk antwoord. (Hoeveel zou 20% van 22 patiënten eigenlijk zijn?) Wellicht waren de patiënten beter af geweest wanneer zij niet naar de (plastische) chirurg, maar naar de reumatoloog waren verwezen, voor wie de ziekte van De Quervain zeker geen vergeten diagnose is. Zij zouden dan waarschijnlijk behandeld zijn met een éénmalige corticosteroid-injectie in de desbetreffende peesschede, zonder „de onvermijdelijkheid van een ontsierend litteken”. Meestal is deze behandeling afdoende en zijn de klachten binnen 1 à 2 weken verdwenen. Soms is een tweede injectie nodig. Complicaties of ongewenste gevolgen hiervan heb ik nooit gezien.

Uit de beschrijving werd niet duidelijk of collega Carpentier Alting deze behandeling ook wel eens toepast. Bij patiënte A vermeldt hij weliswaar dat een poging werd

ondernomen met methylprednisolon, maar er werd niet aangegeven hoe dit werd toegediend.

Deze klinische les is mijns inziens een goede illustratie van het misverstand dat nog bij sommigen leeft, dat aandoeningen van het bewegingsapparaat primair chirurgisch behandeld moeten worden. Zo de huisarts dan al niet aan de goede diagnose denkt, en de patiënt na gemiddeld 3 maanden aanhoudende last verwijst, dan is het wel te hopen dat hij deze fout niet maakt.

Literatuur: CARPENTIER ALTING, M.P. (1982) *Ned. T. Geneesk.* 126, 1433.

Dordrecht, september 1982

H. VAN DER LEEDEN

Met belangstelling nam ik kennis van de klinische les van collega CARPENTIER ALTING (1982). Voor de zeer hardnekkige vormen, die met conservatieve therapie niet genezen, is zijn operatieve benadering wellicht soms noodzakelijk. Toch wil ik u erop wijzen, dat in de algemene praktijk de diagnose vaker gesteld wordt dan deze klinische les doet vermoeden. Vooral fabrieksarbeiders, die repeterende handelingen moeten verrichten, waarbij vooral pro- en supination-bewegingen onder kracht, met de pols in radiaire deviatie, staan bloot aan deze aandoening. Zij gebruiken hiervoor allerlei algemeen bekende uitdrukkingen. Zo spreekt men van „de kar in de pols”, of in andere streken van het land van een „kraakpols”. Het overgrote deel van deze patiënten zal nooit het spreekuur van de (plastisch) chirurg bereiken.

Veel van deze tendovaginitiden van de M. abductor pollicis longus en M. extensor pollicis brevis kunnen met een opletend regime goed en snel genezen. Een mijns inziens tijverspillende behandeling met drie maanden (!) gips vraagt om moeilijkheden. Een veel alerter beleid is hier vooral in het beginstadium van belang.

Een beleid dat volgens mij beter resultaat geeft is het volgende:

a. Tien dagen rust met een steunend, weinig elastisch verband met als eenvoudige spalk een tongspatel, geplaatst over de mediane zijde van de proc. styloideus radii tot aan de basis van de phalanx van de duim, ten einde radiaal devieren van de pols te voorkomen. Gedurende deze periode kan een antiphlogisticum dienst doen.

b. Bij een aantal patiënten volgt hierop geen enkele verbetering. (Is er wel enige verbetering, dan wacht u nog een week.) Dan is het aan te raden om in de aangetaste peesschede 1 ml triamcinolonacetonide 10 mg/ml te injiceren. (Let op de lage concentratie.) De juiste injectietechniek is hier essentieel voor een geslaagde behandeling. Een Mantoux-spuitje voldoet hier uitstekend (goed te doseren, fijn naaldje). Er moet nooit in de pees zelf gespoten worden, maar precies tussen het peesblad en de schede. Dit is bij een ontstoken peesschede niet moeilijk. Om te weten of men inderdaad goed zit, spuit men 1/10 ml voorzichtig in; komt er juist in het verloop van de aangetaste pees een langwerpige zwelling („worstvorm”), dan zit men goed. Na een week rust is het merendeel van zijn klachten af. Bij restpijn kan nog een tweede injectie gegeven worden.

c. De kleine groep die dan nog klachten heeft, kan met diepe dwarse fricties en ultrasonische therapie redelijk goed geholpen worden. Op deze manier is het overgrote deel van de patiënten met een De Quervain te genezen.

Een tendinitis en (of) een tendovaginitis zullen met langdurige immobilisatie alleen, onvoldoende kunnen genezen. Er zullen dan altijd adhaesies optreden tussen pees en